

Präpositionen mit dem Dativ und Akkusativ – die wichtigsten Bedeutungen

Předložky se 3. a 4. pádem

an	na (svislé ploše), k, u	über	nad
auf	na (vodorovné ploše)	unter	pod
hinter	za	vor	před
in	v, do	zwischen	mezi
neben	vedle		

an1. **lokálně – na (svislé ploše)**Das Bild hängt *an der Wand*.

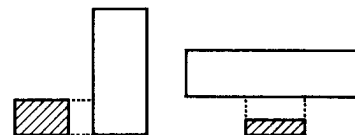
(kde?, dativ)

Obraz visí na stěně.

Hänge das Bild *an die Wand!*

(kam?, akuzativ)

Pověz obraz na stěnu!

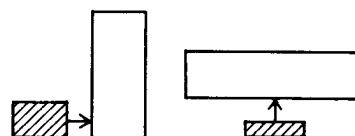
2. **k**Er stellt den Stuhl *an das Fenster*.

(kam?, akuzativ)

Staví židli k oknu.

Wir setzen uns *an den Tisch*.

Posadíme se ke stolu.

3. **u**Er sitzt *an dem Tisch*.

(kde?, dativ)

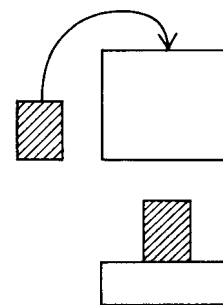
Sedí u stolu.

4. **geograficky:**Halle *an der Saale*, Köln *am Rhein*, Odessa *am Schwarzen Meer*, Halberstadt *am Harz*5. **časově:**

- před substantivy Tag, Abend, Anfang, Ende:

Am Anfang hat er große Schwierigkeiten.*am Montag* – v pondělí ...

- před časovými údaji:

*am 31. Dezember 1980*6. **modálně – ve 3. stupni (superlativu)**Schwarzbrot ist *am gesündesten*.Er läuft *am schnellsten*.**auf**1. **lokálně – na (vodorovné ploše):**Ich lege die Zeitungen *auf den Tisch*.

(kam?, akuzativ)

Položím noviny na stůl.

Die Zeitungen liegen *auf dem Tisch*.

(kde?, dativ)

Noviny leží na stole.

2. **na:**Die Kinder spielen *auf der Straße*.

(kde?, dativ)

Děti si hrají na ulici.

Auf die Straße gehören keine Kinder.

(kam?, akuzativ)

Děti nepatří na ulici.

Ich möchte *auf dem Zeugnis* gute Noten haben.

(kde?, dativ)

Chtěl bych mít na vysvědčení dobré známky.

Auf das Zeugnis schreibt mir die Lehrerin nur gute Noten. (kam?, akuzativ)

Na vysvědčení mně píše učitelka jen dobré známky.

Die Großmutter und Großvater leben *auf dem Lande*.

(kde?, dativ)

Babička a dědeček žijí na venkově.

Lisa fährt gern zu Oma *auf das Land*.

(kam?, akuzativ)

Líza jezdí ráda k babičce na venkov.

hinter – za

1. lokálně bez udání cíle:

Das Fahrrad steht *hinter dem Haus*.

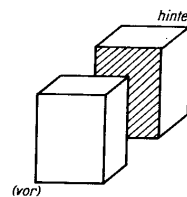
Kolo stojí za domem.

Hinter dem Haus befindet sich eine Garage.

Garáž se nachází za domem.

(kde?, dativ)

(kde?, dativ)



2. lokálně s udáním cíle:

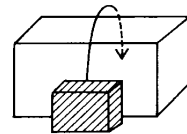
Sie haben die Garage *hinter das Haus* gebaut.

Za dům jste postavili garáž.

Er stellte sich in der Schlange *hinter mich*.

Postavil se za mě ve frontě.

(kam?, akuzativ)



3. v přeneseném významu:

Er wusste, dass seine Freunde hinter ihm stehen.

Věděl, že jeho přátelé za ním stojí.

Er wusste, dass seine Freunde sich hinter ihn stellen.

Věděl, že se jeho přátelé za něj postaví.

in

1. lokálně – do:

Die Kinder gehen *in die Schule*.

Děti jdou do školy.

Meinen Hut gebe ich *in den Schrank*.

Dávám můj klobouk do skříně.

(kam?, akuzativ)

(kam?, akuzativ)



2. lokálně – v:

Peter sucht das Flugzeug *im Regal* und *im Schrank*.

Petr hledá letadlo v poličce a ve skříní.

(kde?, dativ)



3. časově – označení měsíců, ročních období, let, století:

Wir schafften sie arbeit *in zwei Tagen*.

Práci jsme stihli za 2 dny.

im September v září

im Frühling na jaře

im Jahre 1999 v roce 1999

im 17. Jahrhundert v 17.století

in der Nacht v noci

4. modálně:

Sie kamen *in der Absicht*, ihr zu helfen.

Přišli s úmyslem jí pomoci.

označení jazyka (bez uvedení členu):

Er hält seine Vorlesungen *in deutsch*.

Přednáší německy/ v němčině.

označení jazyka (bez uvedení členu):

Haben sie dieses Kleid auch *in grün*?

Máte tyto šaty také (v) zelené?

5. přenesený význam:

oblast: Er brachte dieses Problem *in die Diskussion*.

Vnesl do diskuse tento problém.

stav: Wir waren *im Diskutieren*.

Diskutovali jsme.

neben – vedle:



1. lokálně – bez udání cíle:

Der Koffer steht *neben dem Schrank*.

Kufr stojí vedle kříně.

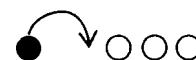
(kde?, dativ)

2. lokálně – s udáním cíle:

Er legt das Messer *neben den Teller*.

Pokládá nůž vedle talíře.

(kam?, akuzativ)



3. kopulativně:

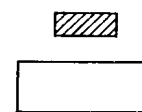
Neben der Arbeit hat er noch eine Menge Hobbys.
Vedle práce má množství koníčků.

über – nad

1. lokálně – bez udání cíle:

Das Bild hängt *über dem kleinen Schrank*.
Obraz visí nad malou skříní.
Das Flugzeug kreist *über der Stadt*.
Letadlo krouží nad městem.

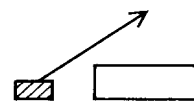
(kde?, dativ)



2. lokálně – s udáním cíle:

Susi hängt *über ihr Bett* ein großes Bild.
Susi pověsí nad její postel velký obraz.
Der Hund springt *über den Zaun*.
Pes skočí přes plot.

(kam?, akuzativ)



(kam?, akuzativ)



3. časové údaje:

Sie ist *über 90 Jahre* alt.
Má přes 90 let.
Über Mittag bin ich zu Hause.
Přes poledne jsem doma.

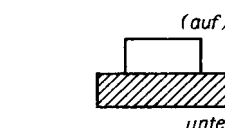
unter – pod, mezi (lidmi)

1. lokálně – bez udání cíle:

Der Hund liegt *unter dem Bett*.
Pes leží pod postelí.
Sie trägt die Tasche *unter dem Arm*.
Nosí tašku pod paží.

(kde?, dativ)

(kde?, dativ)



2. lokálně – s udáním cíle:

Der Großvater legt die Hausschuhe *unter den Stuhl*.
Dědeček pokládá bačkory pod židli.
Sie legt den Teppich *unter den Tisch*.
Pokládá koberec pod stůl.

(kam?, akuzativ)

(kam?, akuzativ)

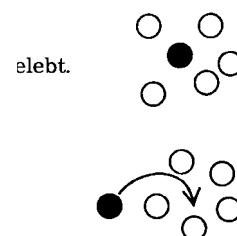


3. mezi množstvím lidí nebo předmětů:

Unter den Kindern gefällt es ihm nicht.
Mezi dětmi se mu nelíbí.
Er kam *unter die Gleichaltrige*.
Přišel mezi vrstevníky.

(kde?, dativ)

(kam?, akuzativ)



4. modálně:

Unter großem Beifall wurde der Redner vorgestellt.
Řečník byl představen za velkého potlesku.

5. přenesený význam:

Die Tagung findet *unter der Leitung* des Magistrats statt.
Zasedání (shromáždění) se koná pod vedením magistrátu.

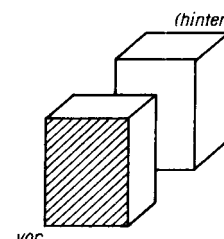
vor – před

1. lokálně – bez udání cíle:

Uwe wartet schon eine Stunde *vor dem Bahnhof*.
Uwe čeká již hodinu před nádražím.
Der Schauspieler steht *vor dem Vorhang*.
Herec stojí před oponou.

(kde?, dativ)

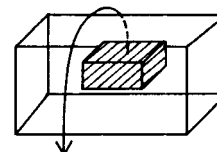
(kde?, dativ)



2. lokálně – s udáním cíle:

Gib die Tasche *vor die Tür!*
Dej tašku před dveře!
Bei der Demonstration stellte es sich *vor mich*.
Při demonstraci se postavil přede mě.

(kam?, akuzativ)



3. časově:

vor zwei Tagen před dvěma dny
 vor einem Monat před měsícem
 vor dem Jahre 1989 před rokem 1989

4. kauzálně(příčinně):

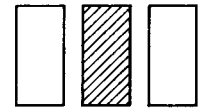
Das Kind schrie *vor Begeisterung*.
 Dítě křičelo nadšením.

zwischen – mezi (dvěma objekty, osobami):

1. lokálně – bez udání cíle:

Ich stehe *zwischen meinem Vater und meiner Mutter*.
 Stojím mezi mým otcem a mou maminkou.
 Sie geht *zwischen meinem Freund und mir*.
 Jde mezi mým přítelem a mnou.

(kde?, dativ)



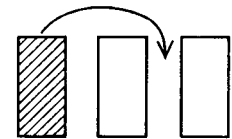
(kde?, dativ)

2. lokálně – s udáním cíle:

Der Tisch kommt *zwischen den Schrank und das Sofa*.
 Stůl přijde mezi skříň a pohovku.
 Er stellt das Auto *zwischen zwei Bäume*.
 Postaví auto mezi dva stromy.

(kam?, akuzativ)

(kam?, akuzativ)

**3. modálně, časově:**

Die Temperatur beträgt *zwischen 8 und 12 Grad*.
 Teplota se pohybuje mezi 8 a 12 stupni
 Der Dichter ist *zwischen 1410 und 1420* geboren.
 Básník se narodil mezi 1410 a 1420.

4. přenesený význam:

Er versucht einen Keil *zwischen die Freunde* zu setzen.
 Pokouší se rozdvojit přátele.